

ПРИЈЕДЛОГ

На основу члана IV 4. а) Устава Босне и Херцеговине, Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине, на сједници Представничког дома одржаној _____ 2009. године и сједници Дома народа одржаној _____ 2009. године, усвојила је

ЗАКОН

О ПРАЗНИЦИМА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ И НЕРАДНИМ ДАНИМА

Члан 1.

(Садржај Закона)

Овим Законом одређују се дани празника Босне и Херцеговине и нерадни дани у Босни и Херцеговини, начин њиховог обиљежавања и празновања од стране грађана, свих државних органа и институција у Босни и Херцеговини, организација и институција, предузећа и других облика организовања за обављање дјелатности и услуга на територији цијеле Босне и Херцеговине.

Члан 2.

(Празници Босне и Херцеговине)

(1) Празници Босне и Херцеговине су: Нова година, Први мај – Међународни празник рада, Девети мај - Дан побједи над фашизмом и Дан Европе, као и Дан подршке жртвама насиља.

(2) Нова година празнује се 1. и 2. јануара, Први мај – Међународни празник рада празнује се 1. и 2. маја, Девети мај - Дан побједи над фашизмом и Дан Европе празнује се 9. маја, а Дан подршке жртвама насиља празнује се 26. јуна.

(3) Празници Нова година и Први мај утврђени у ставу (2) овог члана су нерадни и ако неки од тих дана пада у недјељу нерадни дан ће бити и први наредни радни дан.

(4) Празници Девети мај - Дан побједи над фашизмом и Дан Европе, као и Дан подршке жртвама насиља су нерадни дани и то само на дан празника.

Члан 3.

(Нерадни дани запослених у вријеме вјерских празника)

(1) Нерадни дани у Босни и Херцеговини одређују се и за вријеме вјерских празника како слиједи:

а) за припаднике исламске вјероисповијести: по 2 (два) дана за Курбан Бајрам и Рамазански Бајрам, те 1 (један) дан за Хиџретску годину (Нова година);

б) за припаднике католичке вјероисповиједи: 6. јануар-Богојављење, 1 (један) дан за Тијелово, 15. август-Узнесење Блажене Дјевице Марије или Велика Госпа, 1. новембар-Сви Свети и 25. децембар-Божих;

ц) за припаднике православне вјероисповијести: 1 (један) дан за Божић, 1 (један) дан за Светог првомученика и архиђакона Стефана, 1 (један) дан за Духове, 1 (један) дан за Богојављење и 1 (један) дан за Светог Саву;

д) за припаднике јеврејске вјероисповијести: 2 (два) дана за Песах, 1 (један) дан за Јом Кипур (Дан помирења), 1 (један) дан за Јом Хашоа (Дан холокауста) и 1 (један) дан за Рош Хашана (Нова година).

(2) Уколико неки од дана утврђених у ставу (1) овог члана пада у недјељу, нерадни дан ће бити и први наредни радни дан.

Члан 4.

(Накнада плата запослених)

У нерадне дане утврђене чл. 2. и 3. овог Закона запослени имају право на накнаду плате, као да раде.

Члан 5.

(Нерадни дани државних органа и других институција, привредних друштава и других правних лица)

(1) У дане утврђене ст. (3) и (4) члана 2. овог Закона не раде државни органи и друге институције, привредна друштва и други облици организовања за обављање дјелатности или услуга.

(2) Уколико природа дјелатности, односно технологија процеса рада захтијева непрекидан рад, Савјет министара Босне и Херцеговине може одредити који

државни органи и друге институције, привредна друштва и друга правна лица су дужна радити и у ком обиму у дане празника утврђених овим Законом.

Члан 6.

(Обиљежавање празника Босне и Херцеговине)

Обиљежавање празника Босне и Херцеговине утврђених чланом 2. овог Закона врши се јавним истицањем симбола Босне и Херцеговине у складу са законом.

Члан 7.

(Усклађивање других прописа са овим Законом)

У року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог Закона, ентитети и Брчко Дистрикт обавезни су своје законе о празницима ускладити са овим Законом, с тим да у тим законима могу, према својим потребама и специфичностима, утврдити и друге датуме као празнике у ентитету, односно Брчко Дистрикту.

Члан 8.

(Ступање на снагу овог Закона)

Овај Закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ", а објавиће се и у службеним гласилима ентитета и Брчко Дистрикта.

***Предсједавајући
Представничког дома
Парламентарне скупштине
Босне и Херцеговине***

***Предсједавајући
Дома народа
Парламентарне скупштине
Босне и Херцеговине***

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Закона о празницима Босне и Херцеговине и нерадним данима

I УСТАВНИ ОСНОВ

Уставни основ за доношење овог Закона садржан је у одредби члана I 1. Устава Босне и Херцеговине према којем Република Босна и Херцеговина, чије је званично име од сада "Босна и Херцеговина" наставља своје правно постојање по међународном праву као држава.

Ова уставна одредба представља основ да Босна и Херцеговина уреди, поред осталог, и питање празника и нерадних дана на цијелој својој територији.

Уређивање питања празника, посебно оних државног карактера, као и нерадних дана представља једно од обилежја државности и суверенитета сваке државе.

Уставни основ садржан је и у одредби члана IV 4.a) Устава Босне и Херцеговине, према којем је Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине надлежна за доношење закона потребних за спровођење одлука Предсједништва Босне и Херцеговине, или за вршење функција Скупштине по овом Уставу. Напоменимо да је Предсједништво Босне и Херцеговине на својој 59. сједници одржане 06.10.1999. године усвојило закључак у вези с празницима и благданима Босне и Херцеговине.

II РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Од ступања на снагу Устава Босне и Херцеговине, на нивоу државе Босне и Херцеговине не постоји, односно до сада није донесен закон о празницима.

Такође, ни на нивоу Федерације БиХ нема, односно до сада није донесен закон о празницима, али је на снази преузети Закон о празницима Социјалистичке Федеративне Републике Југославије («Службени лист СФРЈ», бр. 6/73).

У Републици Српској на снази је Закон о празницима Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број: 43/07).

У Брчко Дистрикту БиХ на снази је Закон о празницима Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине из 2002. године.

Непостојање јединствене законске регулативе резултира тиме да се о нерадним данима за државне органе свих нивоа, привредна друштва, друга правна лица и друге облике организовања за обављање дјелатности или услуга одлучује ad-hoc методом.

Надаље, непостојање регулативе на државном нивоу која би уређивала државне празнике и нерадне дане на нивоу цијеле Босне и Херцеговине, те различитости истих и регулативе која уређује ова питања у ентитетима доводи до ситуација да се нерадни (празнични) дани не подударују, што се свеукупно неповољно одражава на рад државних органа свих нивоа, доводи до компликација у пословању привредних друштва, других правних лица и других облика организовања за обављање дјелатности или услуга на територији ентитета и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине, а све заједно се неповољно одражава на целокупну привреду и економски простор Босне и Херцеговине.

Такође како народи и грађани Босне и Херцеговине према религијској припадности и традицији обиљежавају различите вјерске празнике, намеће се потреба да се и државним законом признају наведене различитости, те да се најзначајнији празници конфесија народа и грађана у Босни и Херцеговини прогласе нерадним данима у Босни и Херцеговини. Уз то потписани су и ратификовани Основни уговор између Босне и Херцеговине и Свете Столице са Додатним протоколом (објављен у „Службеном гласнику-Међународни уговори“, бр. 10/2007) и Основни уговор између Босне и Херцеговине и Српске православне цркве (објављен у „Службеном гласнику-Међународни уговори“, бр. 6/2008). Овим уговорима преузета је обавеза да ће се посебним законом/законима Босне и Херцеговине као нерадни дани уредити наведене светковине/вјерски празници за католике односно православце у цијелој земљи.

Сви напријед изнесени разлози говоре о потреби и неопходности доношења Закона о празницима Босне и Херцеговине и нерадним данима.

Зато се овим Законом као празници Босне и Херцеговине на цијелој њеној територији утврђују: 1) Нова година, 2) Први мај – Међународни празник рада, 3) Дан побједе над фашизмом и Дан Европе и 4) Дан подршке жртвама насиља.

1. **Нова година (1. и 2. јануар):** ово је данас међународни празник и овај се празник и сада празнује на територији цијеле Босне и Херцеговине, те као такав не би требало да буде споран. Нова година је својеврсна прекретница, означава у цијелом свијету затварање једног периода у прошлости и отварање новог с неизвјесностима и надањима, те тај чин садржи и показује одређено поимање времена и односа према њему. Прослава, односно празновање Нове године није новост наше цивилизације, јер је још од митских времена на посебан начин обиљежаван почетак новог временског периода;
2. **Први мај – Међународни празник рада (1. и 2. мај):** као и Нова година и овај празник је међународни празник и сматра се прихватљивим за све

конститутивне народе и грађане у Босни и Херцеговини. Овај датум је подсјећање на историјску борбу радничке класе у читавом свијету и тежњу да се створе хуманији и праведнији однос према радницима. Наиме, у априлу 1886. године, 250.000 радника је узело учешће у штрајку. Центар покрета је био у Чикагу и био је организован од стране Међународне радничке асоцијације. Само у Чикагу је 50.000 радника ступило у штрајк, захтијевајући боље услове рада, изражене у пароли „три осмице“ - по осам сати рада, одмора и културног уздизања. Тада је у сукобу с полицијом убијено 6 и рањено око 50 радника. У том смислу, 1. мај Међународни празник рада, представља дан солидарности радних људи цијелог свијета. Слави се од 1890. године након одлуке донесене на 1. Конгресу II Интернационале у Паризу, јула 1889. године;

3. ***Девети мај - Дан побједи над фашизмом и Дан Европе (9. мај)***: датум 9. мај слави се у већини земаља свијета као Дан побједи над фашизмом, а у Европи и као Дан Европе. Девети мај се слави као Дан побједи над фашизмом иако је II свјетски рат коначно завршен тек неколико мјесеци касније безусловном капитулације царског Јапана. Наиме, 9. маја 1945. године совјетски маршал Жуков испред савезничких снага потписао је споразум о њемачкој капитулацији, а који је дан раније у име Њемачке и Трећег Рајха потписао њемачки фелдмаршал Кајтел. Дан Европе обиљежава се 9. маја сваке године. Наиме, тог датума 1950. Роберт Сцхуман, тадашњи министар иностраних послова Француске представио је свој приједлог формирања Европске заједнице за угљен и челик. Овај приједлог, познатији као "Сцхуманова декларација", сматра се почетком формирања онога што је данас познато као Европска унија. Данас се 9. мај, уз химну и заставу, узима као европски симбол. Савјет Европске уније у Милану 1985. године донијело је одлуку којом се 9. маја сваке године обиљежава као "Дан Европе". С обзиром на стратешки циљ Босне и Херцеговине у приближавању Европској унији, овај датум за нашу земљу постаје све значајнији;
4. ***Дан подршке жртвама насиља (26. јун)***: Имајући у виду да је у Босни и Херцеговини у протеклом рату дошло до веома тешких повреда људских права, нехуманог поступања, окрутних, па и масовних убистава и злочиначких понашања, да је то чињено над људима свих националности и на простору цијеле Босне и Херцеговине, да се не може утврдити један конкретан дан када се то дешавало, то се нуди један неутралан дан који би био дан посвећен свим жртвама у Босни и Херцеговини. То ничим не прејудицира нити онемогућава да се накнадно, када се за то створе политички услови и неки други дани прогласе као дани сјећања на жртве у Босни и Херцеговини. Такође напоменимо да је Генерална скупштина УН одабрала овај дан као сјећање на 26. јун када су УН први пут одржале конвенцију против насиља и других облика окрутних, нехуманих или деградирајућих односа према људима и назвале овај празник Међународним даном за подршку жртвама насиља.

Имајући у виду да је усвојена пракса свугдје у свијету да се за вријеме државних празника не ради, тако је и овим Законом предвиђено да се за вријеме тих празника не ради.

При спровођењу консултација по овом Закону, а имајући у виду и међународне уговоре које је Босна и Херцеговина потписала са Светом Столицом и Српском православном црквом, указала се потреба да се овим законом пропишу и нерадни дани за вријеме најважнијих вјерских празника свих вјерских заједница заступљених у Босни и Херцеговини.

У том смислу консултовано је Међурелигијско вијеће у БиХ и исти су дали свој став о празновању светковина, благодана и вјерских празника. Став тог вијећа је био да Католичка црква у БиХ није контактирана, јер је то питање ријешено закљученим Основним уговором између Босне и Херцеговине и Свете Столице, а да су остале вјерске заједнице предложиле како слиједи:

а) Исламска заједница за своје вјернике: 2 (два) дана Рамазанског Бајрама, 2 (два) дана Курбан Бајрама и 1 (један) дан за Хиџретску годину (Нова година);

б) Српска православна црква за своје вјернике: Божић, први дан Васкрса (понедељак), Духови, Богојављење и Свети Сава, с тим да је накнадно Српска православна црква тражила да се умјесто првог дана Васкрса предвиди празник Светог првомученика и архиђаконa Стефана;

ц) за вјернике Јеврејске вјероисповијести: Песах (два дана), Јом Кипур (Дан помирења), Јом Хашоа (Дан холокауста) и Рош Хашана (Нова година).

III ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПРЕДЛОЖЕНИХ ПРАВНИХ РЈЕШЕЊА

Члан 1.

- Овим чланом Закона уређује се да су предмет овог Закона државни празници и нерадни дани на територији цијеле Босне и Херцеговине, начин њиховог обилежавања и празновања од стране грађана, свих државних органа и институција у Босни и Херцеговини

Члан 2.

- Овим чланом утврђују се празници на територији цијеле Босне и Херцеговине, из разлога наведених у претходном дијелу образложења. Овим чланом се одређују и дани/датуми када се ови празници празнују, те да су то нерадни дани;

Члан 3.

- Као нерадни дани на територији цијеле Босне и Херцеговине обухваћени су и најзначајнији вјерски празници/светковине/благдани припадника свих вјерских заједница заступљених у Босни и Херцеговини. Овим предложеним рјешењем стављени су у равноправан положај припадници свих вјероисповијести у Босни и Херцеговини, то јест да припадници свих конфесија заступљених у Босни и Херцеговини кроз своје вјерске заједнице имају право на плаћено одсуство са рада у дане вјерских празника и то сви у трајању од 5 (пет) дана у току једне календарске године. Предложено рјешење не утиче на слободу избора појединаца да и коришћењем дана годишњег одмора или другог слободног дана (плаћеног или неплаћеног одсуства, а у складу са прописима о радним односима у ентитетима и Брчко Дистрикту), на нарочит начин обиљеже и друге сопствене значајне вјерске датуме.

Члан 4.

- Овим чланом предвиђено је да запослени имају право на накнаду плате (плаћено одсуство) у дане када не раде у складу са овим Законом.

Члан 5.

- Овим чланом предвиђено је да у дане утврђене овим Законом не раде државни органи и друге институције, привредна друштва и други облици организовања за обављање дјелатности или услуга, а да ће Савјет министара БиХ, односно владе ентитета, Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине и кантона у Федерацији БиХ одредити који су државни органи, привредна друштва и друга правна лица дужни радити и у ком обиму у дане празника Босне и Херцеговине, уколико природа дјелатности, односно технологија процеса рада захтијева непрекидан рад.

Члан 6.

- Предвиђен је начин обиљежавања празника у Босни и Херцеговини, утврђених чланом 2. овог Закона.

Члан 7.

- Овим чланом предвиђен је рок у коме ентитети и Брчко Дистрикт требају ускладити своје законе о празницима и нерадним данима са овим Законом, с тим да им се остави могућност да, према својим потребама и

специфичностима, својим законима могу утврдити и друге датуме/дане као и празнике на својој територији.

Члан 8.

- Прописан је дан ступања на снагу овог Закона, као и објава истог у «Службеном гласнику БиХ» и службеним гласилима ентитета и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине.

IV ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог Закона нису потребна никаква додатна и посебна финансијска средства.